

Informacje o bibliotece

BIBLIOTEKA PUBLICZNA MIASTA I GMINY
IM. JAKUBA WOJCIECHOWSKIEGO W BARCINIE

Biblioteki publiczne pełnią w społeczności lokalnej zarówno rolę podstawowych instytucji kultury, jak i wspomagają edukację społeczeństwa.

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Barcinie od lat cieszy się dużym uznaniem wśród mieszkańców gminy, w środowisku spełnia bardzo ważną rolę w dziedzinie upowszechniania kultury.

W 2007 roku minie 60 lat odkąd barcińska biblioteka służy społeczności miasta.

Historia biblioteki

Powstanie biblioteki w Barcinie jest ściśle związane z jej patronem Jakubem Wojciechowskim.

Barcin przedwojenny nie posiadał biblioteki publicznej. W mieście wprawdzie istniały prywatne zbiory, jednak nie były one dostępne dla wszystkich.

Jednym z posiadaczy prywatnego księgozbioru był właśnie Jakub Wojciechowski - laureat Złotego Wawrzynu Polskiej Akademii Literatury z 1935 r., który dzięki przyjacielowi i protektorowi T.Boyowi-Żeleńskiemu, zgromadził jak na ówczesny okres pokaźną ilość książek, które rozpowszechniał i chętnie pożyczał swoim znajomym.

Jak bardzo cenił sobie Wojciechowski tę zdobycz wyróżniającą Go wśród innych mieszkańców Barcina niech świadczą słowa patrona naszej biblioteki : "...W ciągu roku nagromadziło mi się około 200 tomów. Kazałem z desek zbić półki, układałem według autorów, zrobiłem listę spis książek. O tym dowiedzieli się prawie wszyscy obywatele naszego miasta, najprzód zaczęli pożyczać książki moi koledzy i stopniowo coraz to więcej. Za wypożyczenie nie brałem ani grosza od żadnej osoby, były czasem moje półki opróżnione..."

Zbiory zgromadzone przez barcińskiego pamiętnikarza były chętnie czytane przez ludzi, którzy odczuwali potrzebę spotkania z książką.

Z biblioteki tej korzystano także w koszmarnych latach okupacji hitlerowskiej.

Po wyzwoleniu księgozbiór Jakuba Wojciechowskiego dał początek dzisiejszej Bibliotece.

Jej założycielem i pierwszym bibliotekarzem był właśnie Jakub Wojciechowski - fakt ten opisuje w drugim tomie "Życiorysu własnego robotnika".

Pierwszą siedzibą Biblioteki był lokal w Przedszkolu Miejskim przy ul. 4 Stycznia 9 - jeden pokój. Biblioteka od samego początku posiadała swój regulamin, a Miejska Rada Narodowa finansowała zakupy książek.

Pierwszym kierownikiem placówki, po Jakubie Wojciechowskim, była nauczycielka miejscowej szkoły podstawowej Pani Jadwiga Leszczyńska, która pracowała w niepełnym wymiarze godzin i prowadziła wypożyczanie książek w godzinach popołudniowych.

W pierwszym roku działalności ze zbiorów bibliotecznych skorzystało 98 mieszkańców miasta, którzy wypożyczyli 921 woluminów książek.

W 1950 roku kierownictwo biblioteki przejęła Pani Teresa Wiśniewska, która pracowała także w niepełnym wymiarze godzin. Dopiero w 1952 roku Biblioteka otrzymała pełen etat, a funkcję kierownika objęła Pani Maria Czajkowska, która pracowała do września 1957 r.

W tym okresie Biblioteka zmieniła swoją siedzibę i została usytuowana w pomieszczeniu przy ul. 4 Stycznia 1. Lokal był ciemny i bardzo mały - 38 m², ale znajdował się w centrum miasta, co sprzyjało rozwojowi czytelnictwa.

Od stycznia 1958 roku kierownictwo barcińskiej biblioteki przejęła Pani Elżbieta Pankowska, która prowadziła placówkę przez 32 lata, aż do przejścia na emeryturę w 1990 r. Od 1 stycznia 1991 r. dyrektorem biblioteki jest Grażyna Szafraniak.

Od powołania aż do 1973 roku barcińska biblioteka nosiła nazwę Biblioteki Miejskiej. 20 maja 1969 r. Zarządzeniem Przewodniczącego Prezydium Wojewódzkiej Rady Narodowej w Bydgoszczy zyskała patrona - Jakuba Wojciechowskiego - barcińskiego pamiętnikarza, swego założyciela.

W 1973 roku została zmieniona nazwa biblioteki na Bibliotekę Publiczną Miasta i Gminy Barcin im. Jakuba Wojciechowskiego. Od tego roku powstała też gminna sieć placówek bibliotecznych. BPMiG w Barcinie podlegają 3 filie biblioteczne :

Filia Nr 1 w Barcinie, mieszcząca się przy ul. Kościelnej 15 i kierowana od początku swego istnienia do 1986 r. przez Irenę Betyną, następnie w latach 1986 - 2005 przez Łucję Polak, a w chwili obecnej Annę Zielińską,

Filia w Piechcinie przy ul. Radłowskiej 10, kierowana do 1990 r. przez Alfredę Błoch, a obecnie przez Mariolę Zelek

Filia w Mamliczu mieszcząca się w budynku Szkoły Podstawowej i prowadzona od początku przez Danutę Łożyńską.

Po raz trzeci Biblioteka zmieniła swoją siedzibę w lipcu 1974 r. Została przeniesiona do budynku po byłym Urzędzie Miasta i

Biuletyn Informacji Publicznej Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Barcinie im. Jakuba Wojciechowskiego

Gminy przy ul. Wyzwolenia 11. Pomieszczenia zajmowane przez bibliotekę były większe - 70 m², ale niezbyt funkcjonalne.

W 1983 roku dzięki długotrwałym staraniom ówczesnej kierowniczkii Pani Elżbiety Pankowskiej placówka zyskała dodatkowy lokal o powierzchni 27 m², w którym został utworzony Oddział dla dzieci.

Biblioteka od początku istnienia do chwili przejścia pod kuratelę władz samorządowych w 1990 roku podlegała organizacyjnie Rejonowej Bibliotece Publicznej w Szubinie.

Z roku na rok biblioteka rozwijała się i działała prężniej. Było to możliwe nie tylko dzięki opiece państwa, ale również dzięki pomocy i zrozumieniu potrzeb biblioteki przez władze miejscowe. W okresie trudnym dla bibliotek w Polsce, w latach 90-tych, nie doszło do likwidacji żadnej placówki bibliotecznej. Dzięki opiece władz samorządowych powiększyła się baza lokalowa - w 1994 r. BPMiG po raz kolejny zmieniła swoją siedzibę, placówki wzbogaciły się o nowy sprzęt biblioteczny, w tym komputerowy, nie brakowało również pieniędzy na zakup zbiorów bibliotecznych.

W chwili obecnej biblioteka zajmuje lokal w centrum miasta przy ul. Lotników 13 o powierzchni 280 m², na który składają się wypożyczalnia i czytelnia dla dorosłych, oddział dla dzieci, magazyn i część biurowa. Pomimo dobrych warunków lokalowych dużym mankamentem jest jednak brak osobnej czytelnii, co w znacznym stopniu utrudnia rozszerzenie oferty upowszechnieniowej placówki.

Ważnym dniem, który na trwałe zapisał się w karty historii barcińskiej biblioteki, był dzień 28 maja 1997 r.. Tego dnia BPMiG w Barcinie obchodziła okrągły jubileusz - 50-lecie swego istnienia.

Na uroczystość przybyło wielu zaproszonych gości : władze samorządowe, przedstawiciele WiMBP w Bydgoszczy oraz bibliotek zaprzyjaźnionych, osoby reprezentujące różne instytucje środowiska lokalnego. Nie zabrakło również pierwszych pracowników biblioteki, obecnie już emerytów, jak i czytelników, bez których biblioteka nie mogłaby normalnie funkcjonować.

Kolejną przełomową datą w prawie 60 letniej historii barcińskiej biblioteki stał się dzień 1 stycznia 2006 r., od tego dnia Uchwałą Rady Miejskiej w Barcinie biblioteka zyskała status instytucji kultury.

Obecnie w BPMiG w Barcinie zatrudnionych jest 5 pracowników merytorycznych oraz 2 osoby z administracji i obsługi : Ewa Słowińska i Renata Grabowska - wypożyczalnia i czytelnia dla dorosłych, Stanisława Ciesielska i Justyna Pałka - Oddział dla dzieci i Alina Hofman - dział gromadzenia i opracowań zbiorów, Elżbieta Abramowska - główna księgowa i Bożena Wiśniewska pracownik obsługi.

Gromadzenie i udostępnianie zbiorów

Podstawowym bogactwem każdej biblioteki są jej zbiory. Przez prawie 60 lat działalności zbiory nasze ciągle powiększały się. BPMiG w Barcinie i jej filie zgromadziły 89.536 wol. książek (dane z 31.12.2005 r.), w tym 32.374 wol. literatury pięknej dla dorosłych, 27.094 wol. literatury pięknej dla dzieci i 30.168 wol. z literatury popularno-naukowej.

Strukturę księgozbioru w bibliotece głównej i jej filiach przedstawia poniższa tabela :

Placówka biblioteczna	Księgozbiór w wol. w tym :	w tym :		
		literatura piękna dla dorosłych	literatura piękna dla dzieci	literatura popularno - naukowa
BPMiG Barcin	40.861	15.754	10.145	14.962
Filia nr 1 w Barcinie	15.465	3.432	6.864	5.169
Filia Piechcin	21.704	9.242	4.523	2.098
Filia Mamlicz	11.606	3.946	5.562	2.098
Razem :	89.636	32.374	27.094	30.168

Biuletyn Informacji Publicznej Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Barcinie im. Jakuba Wojciechowskiego

Oprócz książek biblioteka główna posiada w swoich zbiorach również książki mówione oraz czasopisma oprawne :roczniki pism lokalnych "Pałuki" i "Pogłos Barcina". Gromadzimy także książki i inne publikacje dotyczące gminy i regionu. Stały napływ nowości wydawniczych jest gwarancją dobrej jakości usług bibliotecznych. Biblioteka w Barcinie dzięki zrozumieniu i przychylności władz samorządowych może od lat poszczycić się jednym z największych wskaźników zakupu nowości wydawniczych w przeliczeniu na 100 mieszkańców w województwie kujawsko-pomorskim - w 2005 roku wynosił 21,4. Struktura zakupu ukształtowana była i jest potrzebami i zainteresowaniami czytelnicy.

Biblioteki na terenie gminy prowadzą katalogi : alfabetyczne autorskie, rzeczowe, BPMiG i Oddział dla dzieci posiadają również katalog tytułowy.

W 2002 roku rozpoczęto komputeryzację biblioteki. Na koniec III kwartału 2006 wprowadzono do bibliotecznej bazy danych 10.097 pozycji ze zbiorów BPMiG. Od 1 stycznia 2006 rozpoczęto tworzenie katalogu centralnego.

W 2006 roku biblioteki na terenie gminy prenumerowały 66 tytułów czasopism i gazet, z których nie tylko można skorzystać na miejscu w czytelniach, ale także wypożyczane są do domu.

Ze zbiorów zgromadzonych w naszych bibliotekach korzystać mogą głównie mieszkańcy naszej gminy. Udostępniamy także książki osobom spoza gminy, którzy przy wypożyczeniu muszą uiścić zwrotną kaucję. Czytelnicy mają wolny dostęp do półek, co daje możliwość samodzielnego wyboru literatury.

Czytelnictwo w BPMiG na przestrzeni 60 lat działalności kształtowało się różnie, z tendencją raczej wzrostową. Przedstawia to poniższa tabela :

Rok	Ilość czytelników	Ilość wypożyczeń
1947	98	921
1956	781	15.979
1967	742	11.901
1977	1.337	28.603
1987	1.173	17.612
1997	2.210	48.353
2000	2.410	44.756
2002	2.667	48.374
2004	2.810	56.209
2005	2.695	50.503

Czytelnicy i wypożyczenia w BPMiG w Barcinie w latach 1947 – 2005

Najliczniejszą grupę czytelników stanowiły zawsze dzieci i młodzież ucząca się, a w ostatnich latach także osoby nie pracujące.

Ze zbiorów bibliotecznych korzystają także osoby niepełnosprawne.

Biblioteka prowadzi 1 punkt biblioteczny w Domu Pomocy Społecznej dla osób niepełnosprawnych. Mamy również nawiązana szeroką współpracę ze Środowiskowym Domem Samopomocy w Barcinie.

Działalność upowszechnieniowa

Oprócz podstawowej działalności, tj. gromadzenia i wypożyczania zbiorów bibliotecznych, biblioteki na terenie gminy prowadzą bogatą i różnorodną działalność upowszechnieniową.

Przy Oddziale dla dzieci istnieje Koło Miłośników Książek, w poszczególnych filiach działają aktywny czytelnicze, które czynnie włączają się w organizowanie imprez bibliotecznych.

Pracownicy bibliotek starają się, aby placówki były dostrzegane w środowisku, by tętniło w nich życie.

Organizowane są różnego rodzaju imprezy biblioteczne, skierowane zarówno do czytelnika indywidualnego, jak i do różnych grup mieszkańców gminy.

Dużym zainteresowaniem wśród mieszkańców naszego miasta cieszą się okolicznościowe spotkania biblioteczne przygotowywane przy współpracy z Gimnazjum nr 1 w Barcinie :

- wieczory poetyckie np. "Teatralne Walentynki"- 2004,"Poezja Jana Kochanowskiego" - 2002 r., "O kobietach, dla kobiet"- 2002 r.,

- koncerty słowno-muzyczne - "Jej portret", "Przy muzyce i śpiewie ...o Szymborskiej", "Miłość wszystko wyjaśniła" - 2006 r.,
- wieczornice rocznicowe.

Placówka nasza jest także organizatorem wielu spotkań z ciekawymi ludźmi. Gościli u nas prof. Jan Miodek, Zbigniew Świąch, Danuta Wawiłow, Krzysztof Petek, Zbigniew Przybylak, Stanisław Kaszyński, Henryk Napieralski, Ariana Nagórska, Mamksymilian Bart-Kozłowski, Jadwiga Stróżykiewicz i wielu innych.

Od kilku lat w wypożyczalni dla dorosłych mieszkańcy mogą podziwiać prace miejscowych artystów na cyklicznych wystawach pn. "Mieszkańcy Gminy prezentują". Są to wystawy malarstwa, haftu, rzeźby, metaloplastyki i innych technik plastycznych. Swoje prace wykonane na warsztatach terapii zajęciowej prezentowali również mieszkańcy Domu Pomocy Społecznej oraz uczestnicy ŚDS w Barcinie.

Szczególne miejsce w pracy upowszechnieniowej BPMiG stanowi praca z młodym czytelnikiem. Oddział dla dzieci od lat organizuje cykliczne spotkania skierowane do młodych odbiorców książki, w każdy piątek od 15:00-17:00", pod wspólnym hasłem "W bibliotece na wesoło".

Dzieci uczestniczące w tych zajęciach zapoznają się z bogatymi zbiorami biblioteki, biorą udział w różnego rodzaju konkursach - literackich, plastycznych, recytatorskich, uczestniczą w warsztatach plastycznych prowadzonych przez artystów nieprofesjonalnych z terenu gminy, zaznajamiając się z lokalną sztuką i ucząc się różnych technik plastycznych. Warsztaty takie prowadziły m.in. panie Zofia Dams i Jadwiga Dziurugiela - hafciarki, Grażyna Konarzewska - malarka, Mariola Gralak - garncarka.

BPMiG w Barcinie była także niejednokrotnie organizatorem konkursów o zasięgu gminnym, skierowanych do różnych grup odbiorców.

W 2006 r. przygotowaliśmy już VI edycję konkursu wiedzy o gminie z elementami wiedzy o powiecie pn. "Barcin moje miasto - moja Mała Ojczyzna", który kierowany był do uczniów szkół z terenu gminy- na przygotowanie tego konkursu Biblioteka otrzymała dotację z Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu.

Przygotowujemy także konkursy w ramach "Dni Barcina" oraz okolicznościowe konkursy plastyczne i recytatorskie np. konkurs recytatorski "Wiosenne ptaszęta Papieżowi" - 2006 r., "Barcin w poezji" - 2004 r., plastyczny - "Palmy i pisanki Wielkanocne", czy na "Najpiękniejszy wianek" z okazji obchodów Nocy Świętojańskiej.

Od trzech lat w maju biblioteki na terenie gminy organizują "Dni otwarte bibliotek", podczas których zorganizowane grupy dzieci szkolnych i przedszkolnych zapoznają się z działalnością i zbiorami biblioteki, uczestniczą w lekcjach bibliotecznych i spotkaniach z literatami. W tym okresie biblioteki włączają się również do ogólnopolskiej akcji "Cała Polska czyta dzieciom" zapraszając władze miasta i przedstawicieli różnych zawodów do czytania bajek dzieciom.

W okresie wakacji letnich i ferii szkolnych w naszych placówkach prowadzone są zajęcia z dziećmi i młodzieżą, które cieszą się dużym zainteresowaniem wśród młodych mieszkańców naszej gminy. Cykl spotkań wakacyjnych kończy zwykle Festyn Integryjny, w którym uczestniczą dzieci biorące udział w zajęciach bibliotecznych oraz uczestnicy ŚDS - osoby niepełnosprawne.

W 2006 r. BPMiG oraz filie biblioteczne uruchomiły usługę "Książka na telefon" skierowaną do osób chorych i niepełnosprawnych.

Biuletyn Informacji Publicznej Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy w Barcinie im. Jakuba Wojciechowskiego

W ramach współpracy wolontariusze z Gimnazjum nr 1 w Barcinie odwiedzają osoby, które zgłosiły chęć korzystania ze zbiorów naszych placówek dostarczając książki i prasę.

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy w Barcinie z pewnością jest placówką, która poprzez swoją bogatą pracę wychowuje oraz rozwija zainteresowania i pogłębia wiedzę każdego korzystającego z jej usług czytelnika.

Bibliotekarze starają się, by biblioteki pełniły nie tylko rolę wypożyczalni i czytelni, ale także propagowały różne dziedziny sztuki, różne metody i formy jej upowszechniania, integrowały środowisko, skupiając wokół siebie grono wrażliwych odbiorców kultury.